

MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE

DETSKÁ CHIRURGIA

1. Charakteristika špecializačného odboru

Detská chirurgia je špecializačný odbor, ktorý zahŕňa chirurgickú starostlivosť o intrauterinný plod, predčasne narodené deti, novorodencov, deti a adolescentov do dovŕšenia 18 rokov a 364 dní. Rovnako sa podieľa aj na liečbe dospelých pacientov pri niektorých vrodených vývojových chybách a raritných ochoreniach v spolupráci so špecialistami v odboroch dospelého veku. Detská chirurgia sa špecializuje na liečbu vrodených vývojových chýb, získaných chirurgických ochorení, poranení orgánov a detských úrazov, ktoré vyžadujú liečbu zahrňujúcu manažment pacienta, perioperačnú starostlivosť a rehabilitáciu.

2. Dĺžka špecializačného štúdia

Špecializačné štúdium trvá najmenej 5 rokov.

3. Požiadavky na zaradenie do špecializačného štúdia

Odborná spôsobilosť na výkon odborných pracovných činností v zdravotníckom povolání lekár.¹⁾

4. Obsah a rozsah špecializačného štúdia

A. Teoretické vedomosti

A.1 Spoločný chirurgický kmeň v trvaní 24 mesiacov

1. osvojenie si chirurgickej ambulantnej práce a práce na chirurgickom lôžkovom oddelení, na jednotke intenzívnej starostlivosti (JIS),
2. oboznámenie sa so základným chirurgickým inštrumentárium, vrátane laparoskopického,
3. interpretácia laboratórných a zobrazovacích vyšetrení,
4. predoperačná príprava pacienta, pooperačná starostlivosť, enterálna a parenterálna výživa, podávanie transfúzií,
5. vedenie zdravotnej dokumentácie,
6. osvojenie si základných princípov komunikácie s chirurgickým pacientom, zvládanie náročných situácií pri oznamovaní nepriaznivej diagnózy, či prognózy.

¹⁾ § 33 a 33a zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a nariadenie vlády č. 296/2010 Z. z. o odbornej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania, spôsobe ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, sústave špecializačných odborov a sústave certifikovaných pracovných činností v znení neskorších predpisov.

A.2 Vzdelávanie v odbore detská chirurgia v trvaní 36 mesiacov

1. chirurgická anatómia so špecifikami pre detský vek, anatomické odlišnosti v závislosti od vekových skupín,
2. fyziológia a patofyziológia v detskom veku so zameraním na homeostázu vnútorného prostredia pre každú vekovú skupinu detí,
3. komplexné a systematické vedomosti o etiológii, etiopatogenéze a patológii vrodených vývojových chýb, získaných chirurgických ochorení a úrazov a onkologických ochorení v detskom veku,
4. neinvazívna a invazívna diagnostika vrodených vývojových chýb a získaných ochorení a úrazov v detskom veku, hodnotenie záverov laboratórných, zobrazovacích, endoskopických a ostatných vyšetrení,
5. zásady výživy, predoperačnej a pooperačnej starostlivosti pre jednotlivé vekové skupiny detí, intenzívna starostlivosť a liečba pooperačných komplikácií,
6. princípy celkovej a regionálnej anestézie, metódy aplikácie lokálnej anestézie,
7. resuscitácia dýchania a krvného obehu u detí, základné postupy riešenia urgentných stavov v detskom veku,
8. princípy aplikácie a podávanie liekov, transfúzie, liečba alergických reakcií a rôznych foriem šoku,
9. zásady antibakteriálnej liečby a profylaxie,
10. špecifiká psychologického prístupu a komunikácie s detským pacientom a rodičmi,
11. princípy chirurgickej liečby vrodených vývojových chýb a získaných ochorení a úrazov v detskom veku,
12. nové trendy v príslušnom odbore.

A.3 Špecifické témy

1. identifikácia násilia páchaného na dieťaťati vo všetkých jeho formách, vrátane sexuálneho zneužívania dieťaťa a sexuálneho vykorisťovania dieťaťa, spolupráca s príslušnými štátnymi orgánmi,
2. problematika marginalizovaných rómskych komunít,
3. identifikácia rizík vývinových ťažkostí a odchýlky vo vývine dieťaťa.

Ak účastník špecializačného štúdia témy uvedené v časti A.3 absolvoval v rámci iného špecializačného študijného programu alebo certifikačného študijného programu, nemusí ich opakovane absolvovať.

A.4 Všeobecné témy

1. zdravotnícka legislatíva,
2. zdravotnícka etika,
3. systém verejného zdravotného poistenia,
4. systém sociálneho zabezpečenia a lekárska posudková činnosť,
5. práva pacienta, vrátane práv osôb so zdravotným postihnutím.

Ak účastník špecializačného štúdia témy uvedené v časti A.4 absolvoval v rámci iného špecializačného študijného programu alebo certifikačného študijného programu, nemusí ich opakovane absolvovať.

B. Praktické zručnosti

B.1 Spoločný chirurgický kmeň v trvaní 24 mesiacov

B.1.1 Počet zdravotných výkonov

Zdravotný výkon	Počet	
	asistencia	samostatne
vyšetrenie chirurgického pacienta, vedenie zdravotnej dokumentácie	-	200
ošetrovanie jednoduchých a chronických rán, vrátane nekrektómie a sutúry	-	20
aplikácia lokálnej a regionálnej anestézie	-	20
zavedenie centrálného venózneho katétra	-	10
drenáž hrudníka, torakocentéza	-	5
podávanie transfúzie	-	20
ošetrovanie panarícia	-	5
otvorenie brušnej dutiny (laparotómia)	-	20
zavedenie laparoskopických portov a vytvorenie kapnoperitonea	-	30
sutúra laparotómie	-	20
malé ambulantné výkony (extirpácia, incízia, excízia)	-	20
malé chirurgické operačné výkony (extirpácia LU, lipómy, benígne kožné a podkožné tumory)	-	10
malé amputácie nohy	-	10
asistencia pri veľkých operačných výkonoch (operácie hrubého čreva, rekta, žalúdka, pečene, pankreasu)	20	-
kardiopulmocerebrálna resuscitácia (KPCR)* <i>*možnosť realizácie aj na simulátore</i>	-	5

B.1.2 Rozsah povinnej odbornej zdravotníckej praxe

Pracovisko	Dĺžka
vnútorné lekárstvo	2 mesiace
anestéziológia a intenzívna medicína	1 mesiac
úrazová chirurgia	3 mesiace
urológia	1 mesiac
gynekológia a pôrodnictvo	1 mesiac
rádiológia a intervenčná rádiológia, nukleárna medicína	1 mesiac
chirurgia	15 mesiacov

B.2 Vzdelávanie v odbore detská chirurgia v trvaní 36 mesiacov.

B.2.1 Počet zdravotných výkonov

Zdravotný výkon	Počet	
	asistencia	samostatne
základná novorodenecká chirurgia (nekrotizujúca enterokolitída, spontánna intestinálna perforácia, enterostómia, pyloromyotómia,...)	20	20
jednoduché chirurgické výkony (inguinálna a umbilikálna hernia, hydrokéla, krčné cysty, biopsia, trauma mäkkých tkanív, ošetrovanie rán, prvotné ošetrovanie popálenín, extirpácia drobných lézií,...)	20	20
základné urologické výkony (retencia testis, varikokéla, cirkumcizia,...)	10	20
základná gastrointestinálna chirurgia (apendektómia, cholecystektómia, enterostómia, gastrotómia, anastomóza čreva,...)	25	25
základné akútne výkony (hrudná drenáž, akútna laparotómia, lacerácie parenchymatóznych orgánov, centrálné venózne vstupy,...)	15	15
minimálne invazívne výkony (laparoscopia, torakoscopia, endoscopia, cytoskopia,...)	25	25
pokročilá novorodenecká chirurgia (atrézia pažeráka, vrodená diafragmatická hernia, atrézia duodena a čreva, omfalokéla, gastroschíza,...)	20	5
pokročilá gastrointestinálna chirurgia (anorektálne malformácie, hirschsprugova choroba, fundoplikácia, anomálie hepatobiliárneho traktu,...)	15	5
onkologická chirurgia (nefroblastóm, neuroblastóm, teratóm, lymfóm,...)	15	5
detská hrudná chirurgia (aplikácia bránice, deformity hrudníka, resekcie pľúc, pľúcna sekvestrácia,...)	15	5
muskuloskeletálne operácie	20	20
rekonštrukčná chirurgia	10	-
operácie na cievach a lymfatickom systéme (hemangióm, lymfangióm – sklerotizácia, extirpácia, základné ošetrovanie ciev, preparácia ciev,...)	10	5

B.2.2 Rozsah povinnej odbornej zdravotníckej praxe

Pracovisko	Dĺžka
oddelenie detskej anestéziológie a intenzívnej medicíny	1 mesiac
oddelenie pediatickej a intenzívnej medicíny	1 mesiac
oddelenie pediatrie	3 mesiace
oddelenie pre intenzívnu starostlivosť o novorodencov	1 mesiac
oddelenie traumatológie so zameraním na detský vek	3 mesiace
lôžkové oddelenie detskej chirurgie	24 mesiacov

C. Nácvik techník komunikácie

1. osobnostné predpoklady efektívnej komunikácie pre prácu s deťmi a rodičmi,
2. verbálna a neverbálna komunikácia,
3. asertívne zvládanie konfliktov a náročných komunikačných partnerov, vrátane osôb so zdravotným znevýhodnením, marginalizovaných rómskych komunít, ľudí bez domova, utečencov, migrantov a iných zraniteľných skupín, s ohľadom na ich špecifické potreby v komunikácii.

Ak účastník špecializačného štúdia témy uvedené v časti C. absolvoval v rámci iného špecializačného študijného programu alebo certifikačného študijného programu v období kratšom ako 10 rokov, nemusí ich opakovane absolvovať.

5. Ukončenie špecializačného štúdia

Špecializačné štúdium sa ukončí špecializačnou skúškou pred skúšobnou komisiou, ktorej súčasťou je obhajoba písomnej práce.

6. Výstupné vedomosti a zručnosti

A. Po absolvovaní spoločného chirurgického kmeňa

1. ošetrovať jednoduché a komplikované chronické rany,
2. asistovať pri chirurgických operáciách,
3. samostatne vykonávať ľahšie chirurgické výkony, resp. realizovať časť komplexného chirurgického výkonu pod dozorom lekára špecialistu,
4. samostatne vykonávať všeobecnú chirurgickú ambulatnú starostlivosť (prijímať pacientov do ústavnej zdravotnej starostlivosti, ošetrovať drobné poranenia, ošetrovať akútne a chronické rany, indikovať pomocné vyšetrovacie metódy pri stanovení diagnózy, samostatne vyhodnocovať nálezy zobrazovacích vyšetrení pri traume muskuloskeletálneho systému, interpretovať laboratórne vyšetrenia),
5. vykonať KPCR,
6. samostatne plniť úlohy ošetrojúceho lekára u chirurgického pacienta počas ústavnej zdravotnej starostlivosti,
7. komunikovať so špecialistami konziliárnych vyšetrení v rámci medziodborovej spolupráce,
8. vykonávať ústavnú pohotovostnú službu pod dohľadom lekára s ukončeným špecializačným štúdiom.

B. Po absolvovaní špecializačného štúdia

1. manažovať diagnostiku, liečbu, perioperačnú starostlivosť a rehabilitáciu novorodencov a detí s vrodenými vývojovými ochoreniami, s akútnymi a neakútnymi chirurgickými ochoreniami a úrazmi,
2. realizovať základné chirurgické operácie u novorodencov,
3. realizovať jednoduché chirurgické operácie u detí,
4. realizovať jednoduché urologické operácie u detí,

5. realizovať základné akútne chirurgické výkony,
6. realizovať miniinvazívne chirurgické prístupy a základné endoskopické výkony,
7. diagnostikovať, manažovať a operovať vrodené vývojové chyby: atréziu pažeráka, vrodenú diafragmatickú herniu, atréziu duodena a čreva, omfalokélu, gastroschízu, anorektálne malformácie, hirschsprunovu chorobu a anomálie hepatobiliárneho traktu,
8. diagnostikovať, manažovať a operovať deformity hrudníka, sekvestráciu pľúc, resekciu pľúc a operácie bránice,
9. diagnostikovať, manažovať a operovať tumory dutiny hrudnej a brušnej, retroperitonea, malej panvy a mäkkých tkanív,
10. diagnostikovať, manažovať a operovať úrazy skeletu v detskom veku.